

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci **žalobce: PaedDr. M. K.**, zast. JUDr. Vladimírem Fockem, advokátem se sídlem Pellicova 2c, Brno, proti **žalovanému: Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně ze dne 13. 12. 2012, č. j. 19086/12-1100-700779, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 22. 3. 2013, č. j. 29 Af 23/2013 – 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á.**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d ň ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného pravomocného usnesení Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla pro nesplnění podmínek řízení odmítnuta jeho žaloba proti v záhlaví uvedenému rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně.

[2] Krajský soud shledal, že žaloba trpí neodstranitelným nedostatkem podmínek řízení, a to absencí žalobního bodu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“).

[3] Žaloba byla doručena krajskému soudu datovou schránkou v pátek 15. 2. 2013, v 21:12:55 hod. Údaj o doručení napadeného rozhodnutí v žalobě uveden nebyl. S ohledem na datum vydání žalobou napadeného rozhodnutí (13. 12. 2012) měl soud pochybnosti o splnění lhůty pro podání žaloby, a vyzval proto žalovaného, aby předložil doklad o jeho doručení. Podáním doručeným soudu dne 13. 3. 2013 žalovaný soudu sdělil, že stěžovatel převzal žalobou napadené rozhodnutí dne 17. 12. 2012, přičemž připojil originál napadeného rozhodnutí a doklad o jeho doručení, které toto potvrzují.

[4] Podle § 72 odst. 1 a 4 s. ř. s. lze žalobu podat do dvou měsíců poté, kdy rozhodnutí bylo žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem,

nestanoví-li zvláštní zákon lhůtu jinou. Zmeškání lhůty pro podání žaloby nelze prominout. Z právní úpravy současně plyne, že žaloba musí obsahovat žalobní body.

[5] Z dlouhodobé a ustálené judikatury vyplývá, že žaloba musí vždy obsahovat alespoň jeden žalobní bod. K tomu srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 - 40, publ. pod č. 113/2004 Sb. NSS, ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 95/2005 - 58, publ. pod č. 835/2006 Sb. NSS, ze dne 2. 8. 2007, č. j. 2 Azs 54/2007 - 42; či náleží Ústavního soudu ze dne 13. 1. 2000 sp. zn. III. ÚS 236/99, publ. pod č. 5/2000 Sb. nález a usn. ÚS, sv. č. 17, str. 35 a na <http://nalus.usoud.cz>).

[6] V žalobě doručené soudu v pátek 15. 2. 2013 stěžovatel po rekapitulaci předcházejícího řízení však uvedl pouze to, že z důvodu dlouhodobějších zdravotních potíží a trvající pracovní neschopnosti jeho zástupce doplní žalobu do 28. 2. 2013 a současně navrhl, aby soud rozhodnutí žalovaného zrušil.

[7] S ohledem na to, že se žaloba dostala do dispozice příslušného soudce (senátu) až tehdy, když již nebylo objektivně možné, aby byla doplněna v zákonné dvouměsíční lhůtě [žaloba byla datové schránky soudu dodána v pátek dne 15. 2. 2013 v 21:12:55 hod., podatelnu mohla tedy být příslušné soudní kanceláři přidělena nejdříve až v pondělí dne 18. 2. 2013, tedy v poslední den lhůty a teprve poté po učinění nutných kroků (přidělení dle rozvrhu práce, provedení lustrace souvisejících věcí atd.) předložena příslušnému soudci], soud stěžovatele nevyzýval k doplnění žaloby. Výzva k doplnění žaloby, která by byla doručena až po uplynutí zákonné lhůty, kterou nelze podle zákona prominout, by postrádala smysl.

[8] Krajský soud dospěl k závěru, že žaloba trpí nedostatkem podmínek řízení (absencí alespoň jednoho žalobního bodu), který je již s ohledem na uplynutí lhůty k podání žaloby neodstranitelný. Z tohoto důvodu krajský soud rozhodl o odmítnutí žaloby dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[9] Usnesení krajského soudu napadá stěžovatel kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Má za to, že měl být vyzván k doplnění žalobních bodů. Soudu vytýká, že se nezabýval skutečností, že jeho zástupce měl dlouhodobé zdravotní potíže, které trvaly až do konce března.

[10] Žalobní body jsou dle jeho názoru „ukryty“ v bodě 1 žaloby, tedy v odkazu na konkrétní, předchozí identické spory, které byly u krajského soudu rozhodnuty ve prospěch stěžovatele. Soud využil „nepříliš šťastné formulace“ v podané žalobě, aby se zbavil sporu, a tímto postupem porušil právo na spravedlivý proces.

[11] Ostatní kasační námitky směřují proti rozhodnutí žalovaného, tj. do věcného posouzení sporu.

[12] Stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[13] Žalovaný využil možnosti vyjádřit se ke kasační stížnosti. Ztotožňuje se s odůvodněním krajského soudu. Domnívá se však, že kasační stížnost byla, resp. mohla být podána opožděně. Uvedené dovozuje ze skutečnosti, že kasační stížnost byla podána u Nejvyššího správního soudu dne 16. 5. 2013, krajský soud však vydal napadené usnesení již 22. 3. 2013. Navrhuje kasační stížnost odmítnout, případně zamítnout.

[14] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas (rozhodnutí krajského soudu bylo stěžovateli doručeno

pokračování

v pondělí 22. 4. 2013, kasační stížnost byla podána u krajského soudu v pondělí dne 6. 5. 2013), směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné a stěžovatel je ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. řádně zastoupen. Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), ověřil přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[15] Jediným a současně rozhodným důvodem kasační stížnosti je namítaná nezákonnost usnesení krajského soudu o odmítnutí návrhu tj. kasační důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Přezkum kasačního soudu se tak omezuje jen na posouzení otázky, zda byly v projednávané věci dány podmínky pro odmítnutí žaloby. Námitkami směřujícími proti rozhodnutí žalovaného se proto soud zabývat nemohl.

[16] Nejvyšší správní soud posoudil shodně jako krajský soud žalobu stěžovatele jako blanketní. Z jejího obsahu je zcela zřejmé, že neobsahovala ani jeden žalobní bod, a to ani v nejhrubších rysech, neboť se v ní hovoří pouze o tom, že v identické věci, jako ve sporech pod č. j. 29 Ca 225/2005, 29 Ca 128/2009 a 29 Af 103/2011, bylo rozhodnutím žalovaného ze dne 13. 12. 2012, č. j. 19086/12-1100-700779 opětovně zamítnuto odvolání stěžovatele. Dále je uvedeno proti jakému rozhodnutí správce daně odvolání směřovalo. Pod bodem 2. žaloby stěžovatel informoval soud, že žalobu řádně doplní cca do 28. 2. 2013 a to z důvodů dlouhodobějších zdravotních potíží a trvalí pracovní neschopnosti jeho zástupce. Dále je již uveden pouze žalobní petit.

[17] Tvzení stěžovatele, že jeho podání mělo žalobní body „ukryty“ v odkazu na jiné, avšak totožné spory, nemůže obstát. Z žalobních bodů musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Význam co nejpresnějšího uvedení žalobních bodů v žalobě vyplývá ze zásady dispoziční, kterou je řízení o žalobách ve správním soudnictví ovládáno a která znamená, že soud se při přezkumu správního rozhodnutí (s výjimkou taxativně stanovených případů) omezuje pouze na posouzení existence důvodů nezákonnosti správního rozhodnutí, které žalobce dovozuje. Ze žalobního bodu ve smyslu ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pak musí být patrné nejen to, jakou právní argumentaci používá, nýbrž také o jaká skutková tvrzení se opírá. Stěžovatel resp. jeho zástupce ani v nejmenším nenaznačil, v čem měl rozpor se zákonem spočívat a jaká práva stěžovatele měla být zkrácena.

[18] Pokud není v žalobě uveden řádným způsobem žádný žalobní bod, není v souladu s dispoziční zásadou možné takové podání ve správním soudnictví projednat a meritorně o něm rozhodnout, neboť soud není povinen, ani oprávněn za žalobce chybějící skutkové důvody dovozovat či vyhledávat případné vady. Odkaz na stěžovatelem vedená jiná, byť co do předmětu sporu obdobná řízení, žalobní bod nahradit nemůže.

[19] Vzhledem k tomu, že stěžovatel podal žalobu na konci zákonem stanovené dvouměsíční lhůty pro podání žaloby, tj. v pátek dne 15. 2. 2013 (lhůta končila v pondělí 18. 2. 2013), jím stanovené datum 28. 2. 2013 (do kterého chtěl žalobní body doplnit), již bylo mimo rámec zákonné lhůty, v níž by byl býval ještě mohl žalobní body doplnit.

[20] Pokud jde o nezbytnost výzvy k doplnění žalobního bodu, tak Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích opakovaně uvedl, že v případech, kdy žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, a zároveň již není objektivně možné, že by žalobce žalobní bod ve lhůtě pro podání žaloby doplnil, neexistuje zákonná povinnost soudu vyzývat žalobce k odstranění těchto vad ve smyslu § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť takto široce pojmávaná povinnost soudu by odporovala zásadě dispoziční

a zásadě koncentrace řízení, v souladu s nimiž je řízení o žalobě koncipováno (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2003, č. j. 2 Azs 9/2003 – 40, publikovaný pod č. 113/2004 Sb. NSS).

[21] Účelem § 37 odst. 5 s. ř. s. je upozornit podatele na vady podání, vyzvat ho k jejich odstranění, stanovit mu k tomu lhůtu a upozornit ho na následky spojené s neodstraněním vad. Lze-li určitou náležitost žaloby účinně uvést či doplnit jen v zákonem stanovené nepřekročitelné lhůtě, má smysl vyzývat k takovému doplnění pouze tehdy, bude-li to vůbec „technicky“ proveditelné a smysluplné. Není tedy a priori vyloučeno, aby taková výzva, zejména za použití moderních komunikačních prostředků byla učiněna v posledních dnech či zcela výjimečně i v poslední den lhůty pro podání žaloby. Soud je přitom povinen takovou výzvu učinit, takže se předtím v přiměřené lhůtě po dojití žaloby na soud (tedy zpravidla v řádu několika dnů po dojití) musí s jejím obsahem seznámit přinejmenším do té míry, aby si mohl učinit úsudek o tom, zda má předepsané náležitosti.

[22] Podle § 36 odst. 1 s. ř. s. je soud povinen poskytnout účastníkům řízení poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu. Vzhledem k obsahu předmětné žaloby nelze pochybovat o tom, že si stěžovatel byl vědom její vady, nebylo tedy nezbytné mu výslovně sdělovat, že žaloba neobsahuje žalobní bod, a postačilo, avšak jen v případě, že to bylo z časového hlediska smysluplné a že takový úsudek si mohl soud učinit již ze samotného jejího obsahu, jej upozornit, že žalobní body je nutno uplatnit dříve než ve lhůtě, kterou v žalobě ohlásil, neboť jen tak k nim bude možno přihlédnout.

[23] Ve stěžovatelově případě však nebylo důvodu ani takovou výzvu činit. Z textu podané žaloby datované dnem 13. 2. 2013 totiž nebylo možno zjistit, kdy měla začít běžet lhůta k jejímu podání, neboť v ní nebyl uveden žádný údaj o dni doručení napadeného správního rozhodnutí. Krajský soud tedy mohl postupovat pouze tak, že si opatřil od žalovaného doklady o doručení napadeného rozhodnutí. Z nich následně seznal, že stěžovatel žalobu podal natolik krátce před skončením běhu žalobní lhůty, že by bylo ryze formalistické vyzývat stěžovatele k odstranění takových vad žaloby, které mohly být odstraněny nejpozději následující pracovní den po podání žaloby (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2003, sp. zn. II. ÚS 392/01, publ. pod č. 48/30 Sb. nál. a usn., sv. č. 30, str. 17, a na <http://nalus.usoud.cz>, a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 10. 2009, č. j. 8 Afs 31/2009 - 74, dostupný na www.nssoud.cz).

[24] Procesní postup účastníků řízení včetně toho, zda žalobce podá žalobu až v samém závěru lhůty, kdy tak může učinit, souvisí s jeho procesní odpovědností a musí nést případné důsledky, které z jeho vlastního načasování takových kroků plynou. Tak je tomu i u stěžovatele. Žaloba byla k soudu podána datovou schránkou JUDr. Vladimíra Focka, advokáta (který stěžovatele zastupoval v dřívějších řízeních před soudem a měl ho zastupovat i v tomto řízení), tedy profesionála, který si měl být důsledků blanketně podané žaloby náležitě vědom.

[25] Krajský soud tedy zcela správně žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť stěžovateli se v žalobní lhůtě nepodařilo uvést žádný žalobní bod. V řízení tedy nebyla, a to neodstranitelně, splněna podmínka řízení spočívající v tom, že v žalobě byl účinně uplatněn, byť třeba i jen v nejhrubších rysech, aspoň jeden žalobní bod.

[26] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). O věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s. bez jednání, když neshledal ani jiný důvod, pro nějž by nařízení jednání ve věci bylo vhodné.

[27] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo

pokračování

na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a žalovanému žádné náklady s tímto řízením přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. ledna 2014

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu